

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Α΄) ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Α΄ ΚΑΙ Β΄)**

ΤΡΙΤΗ 17 ΜΑΪΟΥ 2016

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α Π Α Ν Τ Η Σ Ε Ι Σ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΚΑΡΑΡΓΥΡΗ ΓΙΟΥΛΑ, ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

A. Στο απόσπασμα προσεγγίζεται η σχέση των παιδιών με το διαδίκτυο. Αρχικά, επισημαίνεται η καθολική αναγνώριση των ειδικών δικαιωμάτων που παιδιού. Ως βασικός προστάτης τους προβάλλεται η «Unicef», που επιδιώκει την επαφή τους με την τεχνολογία. Μάλιστα, μέσα από έρευνες προκύπτει η παρουσία των παιδιών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κάτι που επιφέρει πληροφοριακά οφέλη, αλλά και κινδύνους για την ηλικία τους. Αυτοί οι κίνδυνοι μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω της πληροφόρησης των οικογενειών, αλλά και της ποινικής καταστολής των ηλεκτρονικών εγκλημάτων. Τέλος, προβάλλεται ως αναγκαιότητα η αλληλεπίδραση των νέων και των δασκάλων μέσω της πληροφορικής για την επαρκέστερη προστασία των παιδιών.

B1. α) Λάθος β) Σωστό γ) Λάθος δ) Σωστό ε) Λάθος

B2. α) «Μπορούμε ... κυβερνοχώρο»: Θεματική περίοδος
«Συγκεκριμένα, ... περιβάλλον»: Λεπτομέρειες / σχόλια
Κατακλείδα δεν υπάρχει

β) Η τρίτη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με επίκληση στη λογική. Πιο συγκεκριμένα, ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τεκμήρια με μορφή στατιστικών δεδομένων και αριθμητικών στοιχείων, που περιλαμβάνονται σε έκθεση της Unicef και σε έρευνα του εργαστηρίου Ηλεκτρονικού Εμπορίου του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η διατύπωση του θέματος που ζητά «δύο τρόπους πειθούς» είναι μάλλον προβληματική. Ίσως η επιτροπή εξετάσεων να θεώρησε ως επίκληση στην αυθεντία την αναφορά στην έρευνα της Unicef, που αποτελεί αξιόπιστο διεθνή οργανισμό, ωστόσο, σύμφωνα με τη θεωρία που διδάσκεται στο σχολικό βιβλίο της Γ΄ Λυκείου, και τα αριθμητικά αποτελέσματα αποτελούν είδος τεκμηρίου, άρα εντάσσονται στην επίκληση στη λογική. Η θέση, λοιπόν, του φροντιστηρίου είναι ότι πρόκειται για λανθασμένη διατύπωση και αυτό πρέπει να ληφθεί υπόψη από τους βαθμολογητές.

B3. Συμφωνούν ≠ διαφωνούν, απορρίπτουν

δικαίωμα ≠ χρέος, καθήκον

χρήσιμο ≠ άχρηστο, ανώφελο

αυστηρά ≠ επιεική, ήπια

αποτελεσματική ≠ αναποτελεσματική, άσκοπη

B4. α) «Αυτά καταλαμβάνουν ολοένα και μεγαλύτερο χώρο στην επικοινωνία των παιδιών, ... ψυχαγωγία»

«Μπορούμε να «θωρακίσουμε» τα παιδιά με συγκεκριμένες στρατηγικές ... κυβερνοχώρο»

β) «Μπορούν τα παιδιά να «θωρακιστούν» από εμάς με συγκεκριμένες στρατηγικές για την πρόληψη»

Γ. Κεντρική Ιδέα: Διαδίκτυο – νέοι

Δεδομένα: Η σύγχρονη αλληλεπίδραση των νέων με το διαδίκτυο

Ζητούμενα: 1) Οι κίνδυνοι που απειλούν την ασφάλεια των παιδιών στο διαδίκτυο

2) Οι τρόποι προστασίας από αυτούς τους κινδύνους

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Ομιλία σε σχολική εκδήλωση (Προσφώνηση, αμεσότητα, προφορικότητα, αποφώνηση)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αξιότιμοι κ. καθηγητές, αγαπητοί γονείς και συμμαθητές,

Έλαβα το θάρρος να εκφωνήσω αυτήν την ομιλία με αφορμή τη σημερινή μας εκδήλωση. Θέμα της είναι η σχέση των νέων με το διαδίκτυο, μια σχέση που έχει συσφιχθεί ιδιαίτερα κατά τα τελευταία έτη. Βεβαίως, είναι πολλά τα οφέλη που έχει αποκομίσει η νέα γενιά απ' αυτήν την αλληλεπίδραση, κυρίως σε πληροφοριακό, γνωστικό και κοινωνικό επίπεδο. Ωστόσο, στο διαδίκτυο ελλοχεύουν και αρκετοί κίνδυνοι, γεγονός που καθιστά αδήριτη την ανάγκη προστασίας των παιδιών από αυτούς.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

1^ο Ζητούμενο: Οι κίνδυνοι που απειλούν την ασφάλεια των παιδιών στο διαδίκτυο.

- Έλλειμμα αξιοπιστίας των πληροφοριών, παραπληροφόρηση.
- Χειραγώγηση, προπαγάνδα από πολιτικές ιστοσελίδες.

- Πιθανότητα παραβίασης προσωπικών δεδομένων του παιδιού (στοιχεία, φωτογραφίες, προφίλ...)
- Παραπλάνηση ή και αποπλάνηση από επιτήδειους που προσεγγίζουν τα παιδιά με πλαστά στοιχεία.
- Αντικοινωνικότητα, εσωστρέφεια, υποκατάσταση της φυσικής επαφής μεταξύ των παιδιών.
- Εθισμός στη χρήση Η/Υ, ψυχοπαθολογικές επιπτώσεις, μαθησιακές δυσκολίες από την υπερβολική αλληλεπίδραση με τον Η/Υ.
- Εύκολη πρόσβαση σε επικίνδυνο και νοσηρό οπτικό υλικό (βία, πορνογραφία, εγκληματική δραστηριότητα, εκφοβισμός).

2^ο Ζητούμενο: Με ποιους τρόπους μπορούν τα παιδιά να προστατευτούν από τους κινδύνους του διαδικτύου;

Αυτό στο οποίο πρέπει κυρίως να εστιάσουμε την προσοχή μας είναι η πρόληψη, αλλά και η θεραπεία τέτοιων ανησυχητικών φαινομένων. Σ' αυτό μπορούν να βοηθήσουν όλοι οι κοινωνικοί φορείς. Πιο συγκεκριμένα:

- α) Η οικογένεια οφείλει να παρακολουθεί διακριτικά την ενασχόληση των νεαρότερων μελών της με το διαδίκτυο και να φροντίζει τον αποκλεισμό των παιδιών από επικίνδυνες ιστοσελίδες.
- β) Το σχολείο οφείλει να ενημερώνει τα παιδιά για τους διαδικτυακούς κινδύνους και μέσα από το μάθημα της πληροφορικής αλλά και με την οργάνωση σχετικών εκδηλώσεων, όπου μπορούν να προσκαλούνται ειδικοί πάνω στο θέμα.
- γ) Τα ΜΜΕ καλό είναι να προβάλλουν τους διαδικτυακούς κινδύνους και να πληροφορούν γονείς και παιδιά για τους φορείς, στους οποίους μπορούν να απευθυνθούν σε περίπτωση που διαπιστώσουν κάτι ανησυχητικό.
- δ) Η πολιτεία οφείλει να συνδράμει και τους γονείς αλλά και τους δασκάλους μέσα από τη μέριμνα για ενημέρωση και εκπαίδευσή τους, τόσο πάνω στην αξία της πληροφορικής, όσο και σε σχέση με τους διαδικτυακούς κινδύνους. Παράλληλα, έχει χρέος να συνδράμει παιδιά τα οποία έχουν πέσει θύματα στον κυβερνοχώρο και να τιμωρεί παραδειγματικά όσους εκμεταλλεύονται παιδιά στο διαδίκτυο.
- ε) Τέλος, και τα ίδια τα παιδιά, ιδιαίτερα τα μεγαλύτερα, οφείλουν να λειτουργούν με επιφύλαξη σε κάθε δελεαστική πρόταση ή κατάσταση που τους παρουσιάζεται στο διαδίκτυο, αποφεύγοντας ιστότοπους που τους ωθούν στη βία, τα ναρκωτικά, τη χυδαία συμπεριφορά ή τα τυχερά παιχνίδια.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κλείνοντας, αξιότιμοι κ. καθηγητές, αγαπητοί γονείς και συμμαθητές, νομίζω ότι έγινε αντιληπτή από την παραπάνω ανάλυση η σοβαρότητα του θέματος, καθώς αναφέρθηκαν διακριτοί κίνδυνοι που караδοκούν για τα παιδιά από το διαδίκτυο. Ως εκ τούτου, καθίσταται επιτακτική η ατομική, κοινωνική και θεσμική δραστηριοποίηση για την εξασφάλιση της ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου και τη βεβαίωση μόνο της ωφέλιμης επενέργειας του στα παιδιά.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΣΧΟΛΙΟ

Τα φετινά θέματα των πανελλαδικών εξετάσεων των Ημερησίων ΕΠΑΛ κρίνονται σε γενικές γραμμές βατά και απόλυτα συνυφασμένα με τη διδακτέα ύλη. Ωστόσο, είναι προβληματική η διατύπωση του θέματος Β2 β, όπου ο εξεταστής ζητά δύο τρόπους πειθούς, ενώ στη συγκεκριμένη παράγραφο εντοπίζεται μόνο ένας (η επίκληση στη λογική). Αυτό θα πρέπει να τεθεί υπό συζήτηση και να δοθεί η αντίστοιχη οδηγία στους βαθμολογητές.